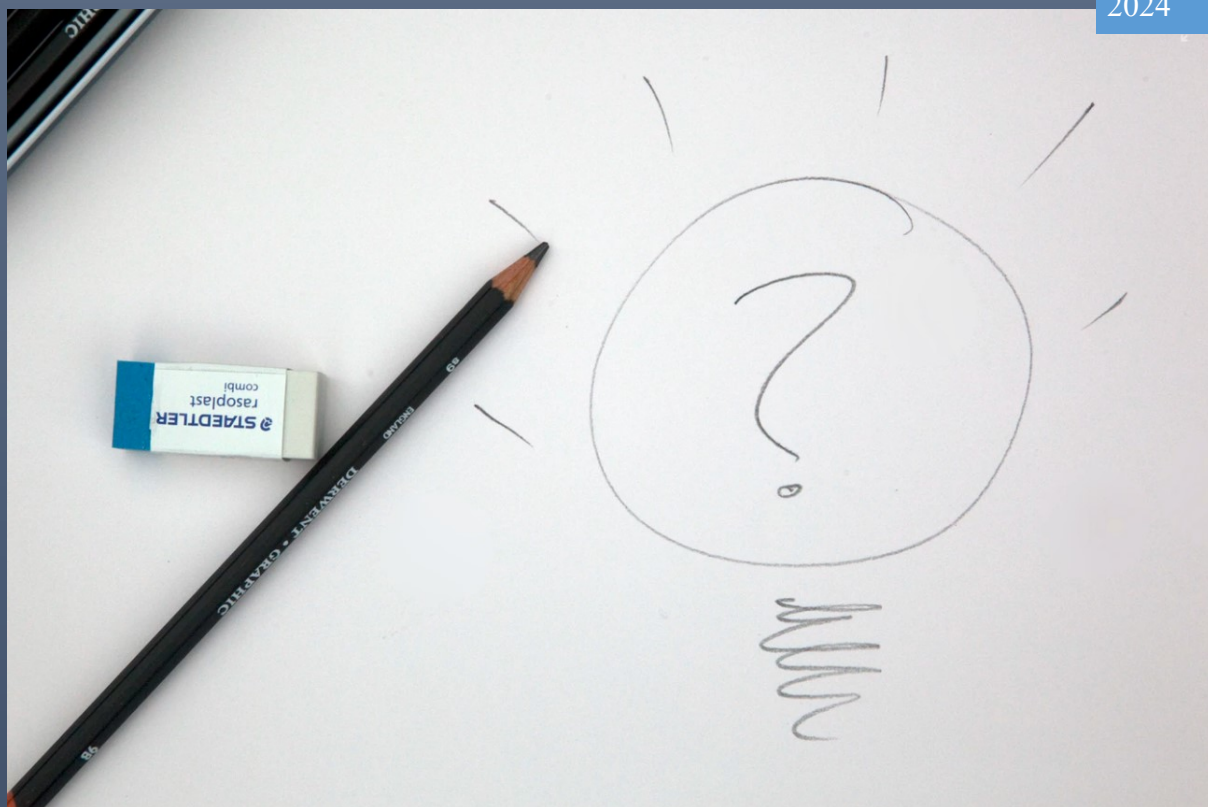

2021 -
2024

Strategisk Plan 2021 - 2024

STRATEGISK PLAN FOR GRENLANDSSAMARBEIDET
2021-2024

Dokument: Strategisk plan for Grenlandssamarbeidet 2021-2024

Planperiode: 2021-2024

Kommuner: Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien

Forsidefoto: Mark Fletcher-Brown, fra www.Unplash.com

Vedtatt: Rådmannskollegiet 05.11.2020.
Ordførerkollegiet 11.11.2020.
Grenlandsrådet 27.11.2020

Forfatter: Sondre Groven

Nettside: www.Grenlandssamarbeidet.no

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Satsingsområder for Grenlandssamarbeidet 2021-2024.....	4
2.1. Prosjekter.....	4
2.2. Samarbeid, selskaper og nettverk.....	5
2.3. Beredskapsarbeid.....	5
2.4. Overordnede satsingsområder for Grenlandssamarbeidet.....	6
2.4.1. Infrastruktur.....	7
2.4.2. Næringsutvikling.....	7
2.4.3. Utdanning.....	7
2.4.4. Helse.....	7
2.5. Måloppnåelse.....	8
2.6. Annet.....	9
3. Møtearenaer.....	9
3.1. Felles formannskapsmøter.....	9
4. Ansvarsfordeling.....	9

Figurer og Tabeller

Figur 1. Grenlandsparaplyen.....	4
Figur 2. Satsingsområder for Grenlandssamarbeidet.....	6

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

1. Innledning

Grenlandssamarbeidet er et interkommunalt politisk råd, som er formalisert gjennom egen avtale og vedtekter. I sistnevnte presiseres det at det skal utarbeides en strategisk plan for samarbeidet hvert fjerde år. Planen skal være gjeldene i en fireårs periode. Det er denne bestillingen dette dokumentet skal svare opp.

I etterkant av kommunereformen har samarbeidet mellom Grenlandskommunene blitt ytterligere aktualisert, noe som også har medført endringer for Grenlandssamarbeidet. Samarbeidet fungerer fortsatt som et paraplysamarbeid for flere ulike aktører og funksjoner, men har i tillegg vedtatt noen konkrete satsingsområder.

Satsingsområdene som ble vedtatt i kjølvannet av kommunereformen er bærende for dagens samarbeid, og vil fortsette å danne plattformen for arbeidet i aktuell planperiode. Satsingsområdene, og funksjonene som er lokalisert under Grenlandssamarbeidet, er de viktigste områdene for kommunesamarbeidet i årene fremover. Arbeidet knyttet til de overnevnte målene, gjennomføres i alt fra uformelle nettverkssamarbeid til mer formelle organer i samarbeidets regi. Det er mange aktører og institusjoner som sammen arbeider for å gjøre Grenlandsområdet til en sterk region.

Strategisk plan 2021-2024 vil gi en oversikt over Grenlandssamarbeidets satsinger og målsettinger for aktuell periode.

Andre dokumenter, som Årsmelding og Handlingsplan for Grenlandssamarbeidet, er tilgjengelig på www.Grenlandssamarbeidet.no.

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

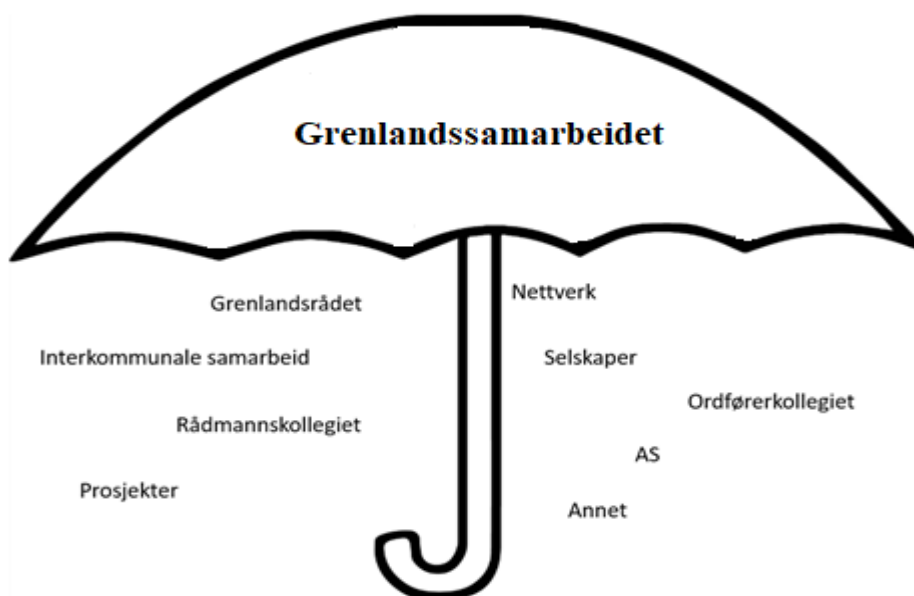
Siljan

Skien

2. Satsingsområder for Grenlandssamarbeidet 2021-2024

Grenlandssamarbeidet kan på mange måter beskrives som et paraplysamarbeid, hvorpå Grenlandssamarbeidet utgjør selve paraplyen. Det er mange ulike funksjoner, samarbeid og lignende under Grenlandssamarbeidet. Grenlandssamarbeidets involvering i de ulike funksjonene varierer mellom de ulike prosjektene, nettverkene og andre funksjoner. Figuren under gir en forenklet illustrasjon.

Figur 1. Grenlandssamarbeidet

Områdene som er omfattet av Grenlandssamarbeidet er en sentral del av Grenlandssamarbeidets fokusområder, noe det også vil være i fremtiden. Samarbeidet skal koordinere, instruere, delegere og bistå de ulike funksjonene i aktuell planperiode. Dette skjer blant annet ved en involvering av rådgiveren i samarbeidet, og ved at aktuelle saker legges frem for aktuelle kollegier (Rådmanns- og/eller Ordførerkollegiet), eller for Grenlandsrådet.

2.1. Prosjekter

I regi av Grenlandssamarbeidet gjennomføres det en rekke prosjekter. Flere av disse finansieres via skjønsmidlene fra fylkesmannen, samt kommunene selv. Formålet med prosjektene er å prøve ut nye løsninger til kommunenes virksomhet. Midlene fra fylkesmannen bidrar til å stimulere kommunene til å kunne jobbe med fornying og innovasjon. Det har derimot vært en usikkerhet rundt midlene fra fylkesmannen i senere år, noe som gjør den langsiktige planleggingen av prosjektene utfordrende.

Grenlandssamarbeidet ønsker imidlertid å både videreføre eksisterende prosjekter, samt iverksette nye prosjekter der dette er aktuelt. Prosjektene videreutvikling av tjenestetilbud og drift vil være viktige områder for samarbeidet i tiden fremover. Flere av de tidligere prosjektene har gått over i drift og styrket det lokale og regionale tjenestetilbudet. Grenlandssamarbeidet ønsker gjennom disse prosjektene å bidra til å utvikle det kommunale tjenestetilbudet og de kommunale løsningene

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

ytterligere. Samtlige av deltagerkommunene kan komme med innspill til prosjektinitiativ. Prosjektene koordineres i samspill med Rådmannskollegiet og rådgiveren i Grenlandssamarbeidet.

2.2. Samarbeid, selskaper og nettverk

Grenlandskommunene har en rekke samarbeid (vertskommune og oppgavefelleskap), selskaper og nettverk seg imellom. Flere av disse er under samarbeidsparaplyen. Avhengig av samarbeidet/selskapet/nettverket skal Grenlandssamarbeidet bidra til å videreutvikle og legge til rette for videre drift. Grenlandssamarbeidets rolle opp mot overnevnte vil avhenge av behov, funksjon og ønske om videre utvikling.

2.3. Beredskapsarbeid

Året 2020 vil blant annet bli husket på grunn av koronapandemien. Covid-19 har satt store spor også på kommunene. Dette gjelder blant annet økonomi, tjenester, arbeid og beredskap. Sistnevnte vil være et viktig område for kommunene og regionen i tiden fremover. Koronapandemien var med å sette økt lys på beredskapssamarbeidet mellom kommunene, og hva dette vil kunne innebære. I løpet av tiden med korona har det vært tydelig at beredskapsarbeidet også innebærer andre fokusområder enn bare liv og helse. Et godt eksempel på dette er kommunikasjonsarbeidet og viktigheten av kommunikasjonsnettverket i Grenland i denne perioden. Å kommunisere godt, tydelig og likt på tvers av kommunegrensene, har vært viktig opp mot befolkningen og internt i kommunene.

Videre har det også blitt avdekket områder hvor kommunene bør se på muligheten for økt samarbeid. Eksempelvis har det vært et veldig stort (arbeids)press på kommuneoverlegene. Dette illustrerer et av flere områder hvor kommunene kan tenkte økt samarbeid ved beredskapssituasjoner.

Samtidig har også nettverk innen beredskap og HR vist at det er flere gode etablerte samarbeidsarenaer mellom kommunene. Disse må forvaltes på en god måte videre, slik at disse, og andre arenaer, fungerer godt i fremtiden. Den brede jobben som beredskapsarbeid står for, vil være viktig å ta vare på og utvikle videre.

Ordførerkollegiet i Grenland har tidvis hatt ukentlige møter i løpet av koronasituasjonen. Kommunedirektørene har også vært med på flere av disse, samt diskutert situasjonen i sine møter. Dette har vært viktige arenaer for å få en rød tråd på tvers av bolig- og arbeidsmarkedet som Grenland utgjør. Man har på denne måten fått en tilnærmet lik håndtering av situasjonen i regionen, og i stor grad like regler og anbefalinger til befolkning, næringsliv og andre aktører. Et koordinert lederskap i Grenland har vært viktig i denne tiden.

Et samlet Ordførerkollegie har også vært med på å påvirke sentrale myndigheter og deres håndtering av situasjonen. Dette har bidratt til å sørge for at de lokale behovene løftes opp til sentralt nivå.

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

2.4. Overordnede satsingsområder for Grenlandssamarbeidet

Under Grenlandsrådet den 10. og 11. januar 2019 (sak 4/19 og 5/19) ble rådet enige om fire overordnede satsingsområder for samarbeidet. Disse fire er infrastruktur, næringsutvikling, utdanning og helse. Områdene har gitt en plattform for videre arbeid, og danner i hovedsak rammeverket for samarbeidets fokusområder.

Figur 2. Satsingsområder for Grenlandssamarbeidet. (Foto i rekkefølge av Adam Bixby, Scott Graham, Element5 Digital og Hush Naidoo. Hentet fra www.unsplash.com).

Tabellen over viser en fremstilling av de overordnede målene til Grenlandssamarbeidet. Hvert av disse målene er igjen delt opp i mer spesifikke målsettinger. Eksempelvis har «vegprosjekter» konkrete strekninger og prosjekter som underkategorier, slik som Riksveg 36, E18, Gassveien, etc. På denne måten er alle de overordnede målene ytterligere spesifisert. Fullstendig oversikt over målene og undermålene er å finne i Grenlandssamarbeidets satsingsdokument¹. Avsnittene nedenfor gir en kort introduksjon til de ulike satsingsområdene.

¹ <http://www.grenlandssamarbeidet.no/globalassets/arsmeldinger/satsingsomraderforgrenlandssamarbeidet.pdf>

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

2.4.1. Infrastruktur

Temaet infrastruktur er et bredt område, og favner over flere sentrale satsingsområder. I senere år har det særlig vært knyttet interesser til jernbane (Vestfoldbanen og Grenlandsbanen) samt ulike vegprosjekter (E18, Riksveg 36, etc.).

Videre er det flere områder innen infrastruktur som er sentrale. Grenland havn, Torp og satsinger innen telekommunikasjon og kraftforsyning er noen av disse. Grenlandssamarbeidet arbeider samlet opp mot disse områdene, blant annet i form av dialog, forvaltning, påvirkning og uttalelser.

2.4.2. Næringsutvikling

Enda et satsingsområde er næringsutvikling. Innenfor dette området har det skjedd større endringer. I hovedsak gjelder dette utviklingen av Vekst i Grenland (vedtak representantskapet 27.11.2020), som har vært regionens felles næringsapparat over flere år. I skrivende stund er det ikke klart hvordan kommunene vil organisere sitt videre næringsarbeid. Det er imidlertid understreket fra samtlige kommuner at man ønsker et regionalt samarbeid knyttet til næringsarbeidet. Det er viktig at regionen står samlet med tanke på eksisterende næringsliv og eventuelle nyetableringer. Næringsutviklingen er et sentralt område både for kommunene og regionen.

Det er også flere næringsområder som kommunene er enige at man i fellesskap kan bygge oppom. Blant disse er Frier Vest, Herøya, Gromstul og Fikkjebakke viktige næringsområder for Grenland. Næringsarbeidet er viktig for videreutviklingen av Grenland som region og er et område som prioriteres av samarbeidet.

Grenlandssamarbeidet er én av mange aktører som har bidratt i påvirkningsarbeidet knyttet til CCS (karbonfangst) ved Norcem. I oktober 2020 ble det klart at regjeringen vil støtte gjennomføring av CO₂-fangst ved Norcems sementfabrikk i Brevik. Selv om påvirkningsarbeidet er gjennomført i den forbindelse, vil prosjektet fortsatt være et fokusområde for samarbeidet i tiden fremover. Grenlandssamarbeidet vil blant annet delta i et ringvirkningsprosjekt knyttet til karbonfangst i Brevik. Prosjektet er i fylkeskommunal regi.

2.4.3. Utdanning

Det overordnede temaet utdanning, rommer blant annet en satsing på universitetet, videregående skoler og andre aktuelle prosjekter. Universitetet er en svært viktig utdanningsinstitusjon for hele Grenland, og bidrar både med arbeidsplasser, kompetanse og økt attraktivitet. Universitetsstrukturen har i de senere år vært gjenstand for store endringer i Norge. Det vil derfor både være viktig å arbeide for å styrke campus Porsgrunn og en styrking av tilbudet som eksisterer ved campuset.

De videregående skolene er viktig for kommunene. Grenlandssamarbeidet ønsker en tett dialog med fylkeskommunen angående dette, både knyttet til struktur og linjer.

2.4.4. Helse

Innenfor temaet helse er det særlig sykehuset som er et viktig satsingsområde. Sykehuset i Telemark Helseforetak (STHF) er en viktig aktør for alle Grenlandskommunene, og det å styrke sykehusets posisjon er viktig for regionen. Videre har kommunene flere samarbeidsarenaer med sykehuset. Eksempelvis er det nyetablerte Helsefellesskapet et eksempel på en slik arena. I Helsefellesskapet vil det være et Partnerskap bestående av politisk og administrativ ledelse i kommunene, samt styreleder

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

og administrerende direktør ved STHF. Under partnerskapet vil det være et strategisk samarbeidsutvalg som blant annet består av kliniksjefer og kommunalsjefer. Dette er et viktig organ for samarbeidet mellom Grenlandskommunene og STHF. Videre vil det være ulike faglige utvalg, under Helsefellesskapet. Dette gir flere gode samarbeidsarenaer for Grenlandskommunene og STHF, fordelt på ulike nivåer.

Av andre områder innen helse nevnes fastlegeordningen, legevakt og nasjonalt senter for miljømedisin som sentrale for Grenlandssamarbeidet.

Covid-19 har også vist at kommunene har behov for samarbeid knyttet til beredskap. I løpet av koronapandemien har både Rådmannskollegiet, Ordførerkollegiet, og en rekke nettverk bevist sin nytte. Eksempelvis har beredskapsnettverket og kommunikasjonsnettverket vært nyttige verktøy på tvers av kommunegrensene. Samarbeidet i forbindelse med pandemier og annet beredskapsarbeid vil være et viktig område for regionen i tiden fremover.

2.5. Måloppnåelse

For å nå disse målene må Grenlandsregionen arbeide målrettet og på flere arenaer. En måte å arbeide med dette er gjennom dialog og påvirkningsarbeid mot/med ulike funksjoner og institusjoner. Det er sentralt at Grenlandssamarbeidet, både politisk og administrativt, jobber mot de rette arenaene, for å kunne påvirke og informere. Viktige arenaer kan både være Stortingspolitikere, fylkeskommunen, fylkesmannen og andre institusjoner som er sentrale for sakene. Eksempelvis har Ordførerkollegiet i 2020 gjennomført et møte med Olje- og energidepartementet i forbindelse med karbonfangstprosjektet i Brevik. Slikt påvirkningsarbeid vil være en sentral arena for å fremme Grenlandregionens interesser og fortrinn.

Grenlandssamarbeidet har også ved flere anledninger kommet med (hørings)uttalelser og skriv knyttet til forskjellige saker. Dette er en del av regionens påvirkningsarbeid, og vil også i fremtiden utgjøre en kanal for påvirkning. Uttalelsene fra samarbeidet gjelder både saker for hele Grenland, men også i saker som er mer relevante for enkeltkommuner. Gjennomslagskraften til kommunene er større som en samlet region, enn om én og én kommune skal komme med tilsvar. Grenlandssamarbeidet er i den forbindelse et nyttig verktøy for koordinering og samordning av innspill.

Videre er tilretteleggingsarbeid et viktig område for Grenlandssamarbeidet. Dette gjelder både for interne funksjoner i kommunene, men også for eksterne aktører. Bistand i forbindelse med etableringer, byggeprosjekter og andre aktuelle motiver på tvers av Grenlandskommunene, vil kunne være et viktig området for samarbeidet i årene som kommer. Nærings- og bedriftsattrahering er et sentralt arbeid for regionen.

Rådmannskollegiet, Ordførerkollegiet og Grenlandsrådet er de tre møtearenaene i samarbeidet. Disse arenaene skal løfte opp saker som er av relevans for Grenland. De fire satsingsområdene, samt funksjonen under Grenlandspaplyen danner de sentrale temaene for disse møtearenaene. De to kollegiene og rådet er viktige verktøy for å koordinere og sørge for en rød tråd på tvers av Grenlandskommunene.

I lys av koronapandemien har behovet for samhandling og samspill vært enda større på tvers av kommunegrensene. Koronaviruset kjenner ikke til kommunegrensene. Ordførerkollegiet har vært et viktig verktøy for å koordinere arbeidet innad i regionen, samt bidra til at innbyggerne har like forutsetninger og regler å forholde seg til. Covid-19 er trolig en utfordring for kommunene også i tiden fremover. De ulike kollegiene og rådene i samarbeidet utgjør viktige kanaler for et godt samarbeid også i fremtiden.

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

Grenlandssamarbeidet har videre en rolle med å synliggjøre sin profil og sitt arbeid. Dette setter blant annet krav til oppsøkende arbeid og tilstedeværelse på andre arenaer. Deler av dette arbeidet bør foregå utenfor egen region, eksempelvis hos andre regionråd eller kommuner utenfor Grenland. Kunnskap om arbeidet som gjøres i andre regioner kan ha stor betydning for Grenland, og et oppsøkende arbeid kan både avdekke slikt arbeid, så vel som tilrettelegge for samarbeid med andre aktører.

2.6. Annet

Grenlandssamarbeidet har ved flere anledninger bistått med diverse utredningsarbeid. Dette kan både være i forbindelse med ulike prosjekter, eller muligheten for samarbeid kommunene imellom. Dersom kommunene ønsker å se nærmere på ulike former for samarbeid, vil samarbeidet kunne bistå med slikt arbeid.

3. Møtearenaer

I 2019 ble det etablert møtearenaer med ulike instanser og aktører. Både administrativt og politisk var det et ønske om å institusjonalisere møtepunkter med visse aktører, for å sørge for dialog og samarbeid. Dette handlet i hovedsak om møte med ledelsen ved Sykehuset i Telemark (STHF), fylkesmannen, fylkeskommunen og Telemarksbenken. Sistnevnte var det et politisk ønske om å etablere en tettere dialog med. Ordførerkollegiet og Telemarksbenken ble enige om to fast møtepunkter i året. Et møte hvor Telemarksbenken er deltagere på et Grenlandsråd, samt et møte med benken i Oslo.

De tre andre møtearenaene er i hovedsak administrative, selv om politiske bidrag også er en mulighet her. Møtearenaene skal bidra til å sikre en dialog mellom Grenlandskommunene og de aktuelle instansene. Disse møtepunktene skal videreføres i aktuell planperiode.

3.1. Felles formannskapsmøter

Plan for felles formannskapsmøter ble vedtatt av Grenlandsrådet den 24.04.20, under sak 09/20. Hensikten med møtene var både å gi de folkevalgte økt innsikt og bekjentskap på tvers av kommunegrensene, og øke politikernes kunnskap om Grenlandssamarbeidet og arbeidet som gjøres i regi av samarbeidet.

Brobyggingen og den økte kunnskapen om hverandre vil på sikt kunne bidra til å styrke båndene mellom kommunene. Dette vil styrke Grenlandssamarbeidet. Videre er det sentralt at de folkevalgte blir kjent med hverandre.

I plan for felles formannskapsmøter ble det bestemt ett slikt møte i året.

Samtlige av de overnevnte møtearenaene vil være sentrale for samarbeide i perioden 2021-2024.

4. Ansvarsfordeling

I de overnevnte kapitlene trekkes det frem ulike funksjoner, møtearenaer og satsninger for samarbeidet. Det vises også til enkelte arenaer og måter å jobbe mot disse målene. I

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

satsingsdokumentet² til Grenlandssamarbeidet nevnes det også hvem som skal bidra på vegne av Grenlandssamarbeidet i retning av de ulike målene. I hovedsak er dette fordelt mellom de politiske kanalene (Grenlandsrådet og Ordførerkollegiet) og de administrative linjene (Rådmannskollegiet og spesialrådgiver). Disse funksjonene har hovedansvaret for å fremme Grenlands interesser knyttet til de ulike satsingsområdene. Videre har andre aktører under Grenlandspaplyen, samt de enkelte by- og kommunestyrene, muligheten til å fremme Grenlands interesser og fortrinn.

---

² <http://www.grenlandssamarbeidet.no/globalassets/arsmeldinger/satsingsomraderforgrenlandssamarbeidet.pdf>

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien